

льных ценностей даёт возможность с высокой эффективностью решать важнейшую задачу учебного процесса – воспитание личности молодёжи.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

О.В. КІР'ЯНОВА, викладач

А.В. РОМАНОВСЬКА, студентка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Аналіз філософської, соціологічної, лінгвістичної та психолого-педагогічної літератури свідчить про відсутність єдиного, загально-прийнятого розуміння змісту поняття «культура». Узагальнення різних підходів до визначення феномена культури дає підстави зробити висновок, що культура як особистісна характеристика відображає рівень оволодіння певною діяльністю, розвиток якостей, умінь і здібностей, необхідних для її ефективного виконання.

Отже, культуру професійного спілкування менеджера можна розглядати як важливий компонент його загальної фахової культури, що визначає здатність ефективного спілкування в контексті професійної діяльності. Вона синтезує в собі комплекс знань, цінностей, способів поведінки, необхідних у ситуаціях ділового спілкування, та умінь доречно реалізовувати їх на практиці з метою забезпечення ефективної спільної діяльності.

У контексті особистісного підходу культура професійного спілкування менеджера розглядається як єдність двох взаємопов'язаних, але якісно своєрідних підструктур: особистісної та поведінкової.

Особистісна підструктура включає в себе мотиваційно-ціннісні установки, професійні орієнтації менеджера, які визначають спрямованість його спілкування, вибір тих чи інших способів взаємодії зі співробітниками. Поведінкова, або операційно-дійова, підструктура охоплює способи організації професійної взаємодії з партнерами, вербальні та невербальні засоби спілкування, комунікативні стратегії та прийоми впливу на підлеглих.

Відповідно до прийнятого у соціальній психології диференціювання перцептивного, інтерактивного та комунікативного аспектів спілкування в операційно-дійовій підструктурі культури професійного спілкування менеджера виділяють три компоненти:

- перцептивний – здатність адекватно, неупереджено і точно сприймати особистісні властивості та поведінку партнерів по спілкуванню, правильно розуміти їхні мотиви і переживання, індивідуальні особливості;
- інтерактивний – уміння будувати відносини з будь-яким партнером, досягати ефективної взаємодії на основі спільних інтересів;
- комунікативний – здатність чітко, зрозуміло, грамотно висловлювати думки, володіння лексичним багатством мови, вербальними і невербальними засобами обміну інформацією зі співрозмовниками.

Від рівня розвитку означених компонентів залежить ефективність обміну необхідною інформацією з підлеглими і керівниками (комунікативна функція), організація взаємодії в очолюваному колективі (інтерактивна), міжособистісне сприйняття і розуміння партнерів (перцептивна).

Усі компоненти культури професійного спілкування перебувають у тісному взаємозв'язку. Уміння правильно сприймати і розуміти партнера чи аудиторію допомагає знайти потрібні аргументи, а володіння ораторським мистецтвом, культурою мовлення – зрозуміло, виразно і переконливо їх викласти. Це складові успішного ділового контакту, в ході якого виявляється вміння взаємодіяти з партнером: долати бар'єри в спілкуванні, займати адекватну психологічну позицію, виходити на відповідний рівень спілкування тощо.

Культура професійного спілкування менеджера – складна інтегральна якість, яка синтезує перцептивні, комунікативні, інтерактивні уміння, обумовлюється професійно ціннісними орієнтаціями і визначає ефективність професійної взаємодії. Вона характеризує здатність менеджера адекватно сприймати і розуміти поведінку співробітників, налагоджувати продуктивні міжособистісні стосунки з ними, формувати сприятливий емоційний мікроклімат у трудовому колективі, майстерно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікації.

РОЛЬ ПОДГОТОВКИ ЭКОНОМИСТОВ – МЕНЕДЖЕРОВ В СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЙ СФЕРЕ

Е.А. КЛИМЕНКО, аспирантка

Российская академия народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации, Орловский филиал

Концепцией долгосрочного социально-экономического развития Российской Федерации на период до 2020 года предполагается инновационное